

РОЗДІЛ 8. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОБЛІКУ СПЕЦІАЛЬНОГО ОДЯГУ
ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ І МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИFEATURES OF USE AND ACCOUNTING OF SPECIAL CLOTHING
BY NATIONAL AND INTERNATIONAL STANDARDS

УДК 657.42

<https://doi.org/10.32843/infrastruct40-73>**Безкоровайна Л. В.**

к.е.н., доцент,

доцент кафедри обліку

і бізнес-консалтингу

Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця**Bezkorovaina Lidia**

Simon Kuznets Kharkiv National

University of Economics

У статті досліджено законодавче регулювання та умови використання на підприємствах спеціального одягу. Визначено, що спеціальний одяг є складовою частиною засобів індивідуального захисту працівників підприємства. Розглянуто умови, яким має відповідати спеціальний одяг, а також порядок видачі, використання та повернення спецодягу на підприємстві. Освітлено підходи до поділу спеціального одягу на малоцінні та швидкозношувані предмети, малоцінні необоротні матеріальні активи та основні засоби. Розглянуто особливості обліку та документального оформлення наявності і руху спеціального одягу, виділено проблемні питання документування спеціального одягу, що класифікується як необоротні активи підприємства. Описано порядок обліку спецодягу відповідно до міжнародних стандартів із поділом їх на поточні та непоточні активи. Розглянуто особливості нарахування амортизації спеціального одягу, який є непоточним активом, відповідно до міжнародних облікових стандартів. **Ключові слова:** засоби індивідуального захисту, спеціальний одяг, малоцінні та швидкозношувані предмети, основні засоби, облік, списання.

В статье исследовано законодательное регулирование и условия использования на

предприятиях специальной одежды. Определено, что специальная одежда является составной частью средств индивидуальной защиты работников предприятия. Рассмотрены условия, которым должна отвечать специальная одежда, а также порядок выдачи, использования и возврата спецодягу на предприятии. Освещены подходы к делению специальной одежды на малоценные и быстроизнашивающиеся предметы, малоценные необоротные материальные активы и основные средства. Рассмотрены особенности учета и документального оформления наличия и движения специальной одежды, выделены проблемные вопросы документирования специальной одежды, которая классифицируется как необоротные активы предприятия. Описан порядок учета спецодягу в соответствии с международными стандартами с разделением их на текущие и долгосрочные активы. Рассмотрены особенности начисления амортизации специальной одежды, которая является долгосрочными активами, в соответствии с международными учетными стандартами.

Ключевые слова: средства индивидуальной защиты, специальная одежда, малоценные и быстроизнашивающиеся предметы, основные средства, учет, списание.

Specialised overalls is one of the objects of accounting. To workers engaged in work under hazardous working conditions, as well as work related to contamination or carried out in unfavorable temperatures, the employer is obligated to provide overalls and other personal protective equipment that should be properly accounted for. There is a certain specificity of accounting of overalls according to national and international standards, which should be taken into account in order to have complete information about its presence and movement. The article deals with the legislative regulation and conditions of use of special clothing enterprises. What kind of personal protective equipment should be given to employees, for what position, what term of their use, detailed procedure for their issuance, replacement for your institution should be specified in a separate Regulation on providing workers with personal protective equipment or in a collective agreement. It is determined that special clothing is an integral part of the personal protection of employees of the enterprise. The conditions to be met by special overalls, as well as the procedure for the issuance, use and return of overalls at the enterprise are considered. Approaches to the division of special clothing into low-value and high-wear items, low-value non-current tangible assets and fixed assets are covered. The features of accounting and documentary registration of the presence and movement of special equipment are considered, the problematic issues of documentation of special clothing classified as non-current assets of the enterprise are highlighted. It is suggested to the enterprises to independently develop primary documents with the help of which to account for such special equipment. The order of accounting of equipment according to the international standard is described with their division into current and noncurrent assets. It is concluded that special equipment that meets the characteristics of a non-current asset should be accounted for as a capital investment before commissioning, which will be evidence of the suitability of the garment for use. This is the approach specific to international accounting standards. The features of depreciation of specialised overalls, which is an inaccurate asset, in accordance with international accounting standards, are considered.

Key words: personal protective equipment, special clothing, low value items, fixed assets, accounting, writing off.

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання питання удосконалення бухгалтерського обліку залишаються актуальними, адже саме завдяки цьому управлінський персонал отримує більш корисну економічну інформацію, необхідну для ефективного управління діяльністю підприємства. Одним з об'єктів бухгалтерського обліку є спеціальний одяг. Відповідно до ст. 163 КЗпП роботодавець зобов'язаний забезпечити працівників, зайнятих на роботах із

шкідливими та небезпечними умовами праці, а також роботах, пов'язаних із забрудненням або здійснюваних у несприятливих температурних умовах, спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту, які слід правильно обліковувати. Є певна специфіка обліку спецодягу за національними та міжнародними стандартами, яку варто враховувати, щоб інформація про його наявність та рух була повною і достовірною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Основні аспекти обліку спецодягу та засобів індивідуального захисту, а саме питання їхньої сутності, визнання, оцінки та класифікації, знайшли відображення в наукових працях багатьох вітчизняних і зарубіжних учених, таких як: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, М.В. Кужельний, С.Ф. Голов, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, М.Г. Чумаченко, В.Г. Швець, Р.Л. Хом'як та інші.

Постановка завдання. Нині є певні розбіжності в нормативно-правовій базі щодо оцінки і класифікації спецодягу, а також відмінності у підходах до обліку спецодягу за національними та міжнародними стандартами. Це ускладнює дотримання основних методичних принципів ведення його обліку, що приводить до формування неправдивих і недостовірних облікових даних. Тож необхідно дослідити специфіку обліку і документального оформлення операцій, пов'язаних із наявністю та рухом спецодягу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Спеціальний одяг є складником засобів індивідуального захисту. Згідно з п. 4 розділу I Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці засоби індивідуального захисту – це всі засоби, які призначені для носіння і використання працівником із метою індивідуального захисту від одного або більше ризиків, які могли би становити загрозу безпеці та здоров'ю на роботі, а також будь-які пристосування, аксесуари чи змінні компоненти, призначені для цієї мети [1].

Одяг, яким забезпечують працівників за рахунок роботодавця на підприємствах, умовно можна поділити на групи, наведені у табл. 1.

Спеціальні одяг та взуття, інші засоби індивідуального захисту видаються працівникові безоплатно. Видавати замість них матеріали з метою виготовлення спеціального одягу або кошти, щоб їх придбати, заборонено. Якщо ці засоби індивідуального захисту передчасно зносяться і вини працівника у цьому не буде, то роботодавець повинен видати нові за власний рахунок.

Спеціальний одяг та взуття мають відповідати вимогам Технічного регламенту засобів індивідуального захисту, затвердженого постановою КМУ від 27.08.2008 р. № 761.

Крім цього, спецодяг має забезпечити захист від наявних ризиків, відповідати умовам, які існують на робочому місці працівника, та відповідати за розміром конкретному працівнику (з можливістю регулювання).

У разі, коли спеціальний одяг за певних обставин використовується не одним, а кількома працівниками, підприємство повинне провести дезінфікувальні заходи перед кожним використанням цього засобу щоб запобігти виникненню проблем для здоров'я працівників, а саме:

- з відновлення придатності засобів індивідуального захисту (за процедурами щодо ремонту та заміни компонентів засобів індивідуального захисту відповідно до інструкцій з їх експлуатації);
- із забезпечення належного гігієнічного стану (за процедурами щодо очищення (хімічного), прання, обезпилювання, дегазації, дезактивації, дезінфекції тощо відповідно до інструкцій з їх експлуатації) [1].

Придбаний спеціальний одяг є власністю роботодавця. Його обліковують як інвентар і видають працівнику, а він повинен його повернути в обов'язковому порядку, якщо:

- звільняється з підприємства;
- на тому ж підприємстві переходить на іншу роботу чи робоче місце;
- змінюється вид робіт, які здійснює працівник;
- впроваджуються нові технології;
- вводяться нові чи змінюються знаряддя праці, які застосовувалися на підприємстві;
- виникають інші випадки, коли використання виданого спеціального одягу перестає бути необхідним.

Видають спеціальний одяг на підприємстві відповідно до встановлених норм безоплатної видачі працівникам спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту.

Таблиця 1

Групи спеціального одягу

Назва групи	Характеристика групи
Спеціальний одяг	Використання такого одягу, а також спеціального взуття регулюється вимогами ст. 8 Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII
Санітарний одяг	Використовують із метою дотримання санітарних правил та норм у тих галузях і на підприємствах, де вони передбачені. Відрізняється він від спецодягу тим, що його використання регулюється іншими нормативними актами, а не Законом України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII. Наприклад, для роздрібної торгівлі – п. 9 Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами, затверджених наказом Міністерства економіки від 11.07.2003 р. № 185
Формений одяг	Використовують згідно з нормативними актами України. Наприклад, для морської галузі формений одяг передбачений постановою КМУ «Про формений одяг та знаки розрізнення працівників морського і річкового транспорту» від 03.07.2002 р. № 921
Фірмовий одяг	Не має законодавчо встановлених фасонів, знаків розрізнення, норм видачі та використання й регулюється розпорядчими документами підприємства.

Більшість підприємств нині видають спеціальний одяг та взуття відповідно до типових (галузевих) норм безоплатної видачі засобів індивідуального захисту, які діють у багатьох галузях економіки. Ці норми визначають обов'язковий мінімум безоплатної видачі засобів індивідуального захисту, а також визначають їхні захисні властивості і строки використання (носіння).

Однак нині на багатьох підприємствах є проблема необґрунтованих запасів спеціалізованого одягу, придбаних без урахування строків виникнення потреби. Ці активи з часом перетворюються у неліквідні. Крім того, часто не враховується розмірність спеціалізованого одягу, що призводить до нестачі забезпечення засобами індивідуального захисту потрібного розміру.

Тому потрібно чітко визначити, який саме спеціальний одяг необхідно видавати працівникам, для яких посади, який строк його використання. Детальний порядок його видачі, заміни для конкретного підприємства потрібно прописати в окремому внутрішньому документі. Це може бути Положення про забезпечення працівників засобами індивідуального захисту. Якщо розроблення окремого документу для врегулювання цього питання вважають недоцільним, то слід прописати порядок забезпечення працівників засобами індивідуального захисту у колективному договорі.

Крім цього, слід розробити на підприємстві систему обліку і контролю спеціального одягу та інших засобів індивідуального захисту. Одним зі способів такого контролю є електронні таблиці та заповнювані бланки, у які слід занести, а потім постійно актуалізувати інформацію, вести звірення з бухгалтерією та обліковувати в них паралельно факти видачі та повернення спецодягу. Та цей варіант не позбавлений недоліків, оскільки такі таблиці мають бути розраховані на режим використання багатьма користувачами, для їх розроблення потрібне написання складних запитів і навіть макросів. Вони, як правило, мають властивість губитися, ламатися, і розібратися з ними буде складно.

Іншим способом контролю спеціального одягу є система бухгалтерського обліку. Як і для будь-якого об'єкта обліку, для засобів індивідуального захисту на підприємстві має бути організовано належний облік і контроль за їх видачею у встановлені строки. Керівник підприємства має забезпечити організацію цього процесу.

Для фіксації фактів видачі працівникам і повернення ними спеціального одягу слід застосовувати первинні документи. Це може бути особиста картка обліку спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, форма якої наведена у додатку до Мінімальних вимог безпеки й охорони здоров'я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці.

Бухгалтерський облік спецодягу згідно з національними стандартами проводять з огляду на його термін використання, вартість, а також функціональне призначення.

Отже, якщо строк корисного використання спецодягу не перевищує одного року (або нормального операційного циклу, якщо його тривалість більша, ніж рік) незалежно від вартості, його обліковують як оборотні активи у складі запасів згідно з ПСБО 9 «Запаси» [2]. Коли купують такий спецодяг, зараховують його на баланс підприємства за первісною вартістю на рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», а коли видають працівнику у використання – списують на рахунки обліку витрат (Дт 23, 91, 92, 93, 94 – Кт 22). З того моменту, як спецодяг передадуть у використання працівнику, в бухгалтерії здійснюють лише кількісний аналітичний облік спецодягу в розрізі відповідальних осіб і місць експлуатації.

Якщо строк корисного використання спецодягу перевищує один рік (або нормальний операційний цикл, якщо він триває більше року), а вартість не перевищує вартісного критерію для розмежування основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів, передбаченого наказом про облікову політику підприємства, його обліковують як малоцінні необоротні матеріальні активи (субрахунок 112).

Амортизацію цього одягу нараховують за методами, що наведені в пп. 1 і 5 п. 26 ПСБО 7 «Основні засоби», а також можна нараховувати одним зі «спрощених методів» (п. 27 ПСБО 7), який має бути вказаний у наказі про облікову політику підприємства:

- 50% у першому місяці видачі одягу і 50% у місяці списання з балансу;
- 100% у першому місяці видачі одягу.

І, нарешті, якщо строк корисного використання одягу перевищує один рік (або нормальний операційний цикл, якщо його тривалість більша, ніж рік), а вартість перевищує вартісний критерій, установленний на підприємстві для розмежування основних засобів і малоцінних необоротних матеріальних активів наказом про облікову політику, його обліковують як основні засоби згідно з ПСБО 7 [3].

Під час придбання спеціальний одяг зараховують на баланс за первісною вартістю на субрахунок 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» чи 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів», а під час видачі працівникам відображають на субрахунок 109 «Інші основні засоби» або 117 «Інші необоротні матеріальні активи» відповідно.

Якщо одяг зараховано до складу основних засобів (субрахунок 109), його амортизують одним із п'яти методів, передбачених п. 26 ПСБО 7. Якщо ж одяг обліковують у складі інших необоротних матеріальних активів (субрахунок 117), то

для амортизації доступні лише два передбачені пп. 1 і 5 п. 26 ПСБО 7 методи: прямолінійний та виробничий.

Однак є певна проблема щодо документального відображення надходження і видачі спеціального одягу. Оскільки його найчастіше обліковують у складі малоцінних та швидкозношуваних предметів, то і документують у типових формах МШ-6 та МШ-7, затверджених наказом Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинних документів з обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів» від 22.05.1996 р. № 145. Однак ці форми не містять усієї необхідної інформації про спецодяг, який обліковують у складі малоцінних необоротних матеріальних активів та основних засобів. Тож у такому разі підприємству варто самостійно розробити необхідні форми первинних документів з урахуванням вимог Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом МФУ від 24.05.1995 р. № 88. У них має міститися інформація про первісну вартість, суму нарахованої амортизації, залишкову вартість об'єкта обліку.

Під час розроблення форми первинного документа на списання спецодягу (або заповнення типової форми первинного документа) слід чітко зазначити причину, з якої списується той чи інший предмет спецодягу. Особливо це стосується випадків списання достроково зношеного або втраченого спецодягу, адже в цьому разі йдеться про відшкодування працівником шкоди, заподіяної підприємству з його вини або без неї [4].

Важливу роль у бухгалтерському обліку спеціального одягу відіграє його автоматизація. Так, на підприємстві слід доопрацювати систему обліку на предмет внесення у програму даних, реалізувати у одній програмі всі розрізи обліку спецодягу, від потреби, до обліку ефективності. Це інша крайність реалізації цієї задачі. На великих підприємствах процеси обліку складні і підтримання адаптованої програми регламентованого обліку стає практично неможливим за збільшення функцій, які у ній реалізуються.

Як варіант автоматизованого обліку спеціального одягу можна запропонувати підприємствам розробити спеціальну програму оперативного обліку. Тобто створити окремий модуль програми, який зможе зібрати у собі дані із різних джерел, що є на підприємстві інформаційних систем, і забезпечити виконання потрібних функцій та передання результату в інші блоки. Недолік цього рішення у тому, що створити такий програмний продукт під силу не кожному відділу автоматизації.

У будь-якому разі ефективно налагоджена автоматизована система бухгалтерського обліку є необхідною умовою для контролю за ефективністю використання спеціального одягу.

Дослідивши особливості обліку спеціального одягу в міжнародній практиці, доходимо висновку, що деякі підходи є схожими з національними стандартами обліку, але є й особливості, про які слід знати.

У міжнародних стандартах бухгалтерського обліку спеціальний одяг можна відображати або як основні засоби згідно з МСБО 16 «Основні засоби», або як запаси згідно з МСБО 2 «Запаси». У цьому разі ми розглядаємо одяг, який придбано для власного використання у виробництві. Якщо одяг призначений для продажу, то згідно з параграфом 6 МСБО 2 він належить до запасів незалежно від вартості.

Аби ухвалити рішення про віднесення одягу до поточних або непоточних активів, необхідно розглянути низку питань:

1) строки передбачуваного використання одягу – більші чи менші від операційного циклу, а якщо операційний цикл неможливо або важко визначити, припускаємо, що він дорівнює 12 місяцям;

2) поріг суттєвості згідно з документом про облікову політику для віднесення активів до основних засобів;

3) мета придбання одягу – одяг придбано з метою використання у виробництві чи для подальшого продажу.

Якщо підприємство проводить трансформацію фінансової звітності згідно з ПСБО у фінансову звітність, яка відповідає вимогам міжнародних стандартів, то одяг, який відображали в обліку як малоцінні необоротні матеріальні активи, необхідно перекласифікувати та відображати як поточні або непоточні активи з огляду на відповіді на названі вище питання.

Актив є поточним за таких умов: строк носіння одягу (споживання) не перевищує нормального операційного циклу (якщо нормальний операційний цикл не можна чітко ідентифікувати, припускаємо, що він дорівнює дванадцяти місяцям). У цьому разі одяг обліковують під час придбання як поточні активи (запаси, згідно з МСБО 2), а під час видачі працівникам списують на відповідні статті витрат чи активів (наприклад, на собівартість готової продукції).

Актив є непоточним, якщо строк носіння (споживання) одягу перевищує нормальний операційний цикл (якщо нормальний операційний цикл не можна чітко ідентифікувати, припускаємо, що він перевищує дванадцять місяців), та відповідно до порогу суттєвості, передбаченого обліковою політикою підприємства, одяг належить до основних засобів.

Під час придбання такого одягу, на нашу думку, необхідно відобразити одяг не в складі запасів, а в складі необоротних активів на рахунку «Капітальні інвестиції». Під час видачі одягу працівникам слід віднести його з капітальних інвестицій до основних засобів відповідно до МСБО 16.

Амортизацію одягу необхідно починати з моменту видачі – саме ця подія, на нашу думку, буде вважатися свідченням придатності одягу до використання згідно з параграфом 55 МСБО 16 [5]. Спеціальний одяг слід амортизувати протягом строку його корисної експлуатації. Що стосується ліквідаційної вартості одягу, то в разі несуттєвості її можна розглядати як таку, що дорівнює нулю.

Амортизацію одягу не припиняють, навіть коли одяг не використовують, доки він не буде амортизований повністю. Дуже важливо правильно визначити строк корисного використання одягу. Згідно з параграфом 6 МСБО 16 строк корисної експлуатації пов'язаний:

- із періодом, протягом якого очікується, що актив буде придатний для використання;
- з кількістю одиниць виробленої продукції, які суб'єкт господарювання очікує отримати від активу (але цей підхід стосовно одягу майже не трапляється).

Строки носіння одягу можуть бути встановлені нормативними актами, колективним договором, розпорядчими документами по підприємству.

Нарахування амортизації може бути здійснено згідно з параграфом 62 МСБО 16 прямолінійним методом, методом зменшення залишку та методом суми одиниць продукції. Також можна використовувати інші методи.

Що стосується списання спеціального одягу, то припинити визнання повністю амортизованого одягу неважко, але є випадки, коли списують одяг, який не повністю амортизований. І тут виникає питання, за якою статтею витрат слід проводити таке списання.

У цьому разі підтримуємо думку спеціалістів аудиторської компанії КПМГ: «Визнання частини компонента, що залишилась і підлягає заміні на новий компонент, припиняється. Однак, на нашу думку, будь-яка списана величина має бути відображена у складі амортизаційних відрахувань, а не кваліфікуватися як збитки від вибуття активу.

Ми вважаємо, що додаткова визнана сума амортизаційних відрахувань фактично відображає коригування розрахункового корисного використання відповідного компоненту (МСБО (IAS) 16)» [6].

Таким чином, списання недоамортизованої частини вартості одягу слід віднести на ті самі статті витрат, за якими відображали амортизацію одягу.

Висновки з проведеного дослідження. Використання у діяльності підприємства спеціального одягу передбачає дотримання певних умов його експлуатації та правил бухгалтерського обліку. Нині підприємства мають дотримуватися Мінімальних вимог безпеки й охорони здоров'я під час використання працівниками засобів захисту на робочому місці. Спеціальний одяг є засобом індивідуального захисту. Придбані засоби індивідуального захисту є власністю роботодавця, який видає

засоби індивідуального захисту працівникові відповідно до норм безоплатної видачі працівникам спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту. На підприємстві слід встановити норми безоплатної видачі засобів індивідуального захисту.

Бухгалтерський облік спеціального одягу залежить від групи активів, до якої від відноситься: основні засоби, малоцінні необоротні матеріальні активи, малоцінні та швидкозношувані предмети. Для такого поділу слід керуватися строком корисного використання та вартістю спеціального одягу. Якщо спеціальний одяг обліковується у складі основних засобів або малоцінних необоротних матеріальних активів, то на підприємстві слід розробити спеціальні форми первинних документів для такого обліку, оскільки вони не передбачені чинними нормами.

Облік спеціального одягу згідно з міжнародними стандартами має певні особливості. Так, його можна обліковувати у складі поточних або непоточних активів. Якщо одяг обліковують у складі непоточних активів, то обліковують його у складі капітальних інвестицій та амортизують із моменту передання в експлуатацію. Під час списання спеціального одягу його незамортизовану частину списують на той же рахунок, що й амортизацію, що забезпечує більш точну облікову інформацію про витрати на спеціальний одяг.

Отже, подальше удосконалення використання та обліку спеціального одягу на підприємстві має передбачати чітке дотримання законодавчих умов щодо забезпечення ним працівників; організацію обліку його наявності та руху з допомогою розроблення спеціальних форм первинних документів; чітку класифікацію видів спеціального одягу та запозичення зарубіжного досвіду обліку шляхом застосування вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці від 29.11.2018 р. № 1804 / Міністерство соціальної політики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1494-18> (дата звернення 21.02.2020).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20.10.1999 р. № 246 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення 21.02.2020).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р. № 92 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення 22.02.2020).
4. Буркова Л. А. Актуальні питання обліку та оподаткування засобів індивідуального захисту на підприємстві. *Фінансовий простір*. 2018. № 2 (30). С. 16–22.

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 (дата звернення 22.02.2020).

6. МСФО: точка зрення КПМГ: в 3-ч. 12-е изд. Альпина Паблішер. Ч. 1. 2015/2016. 566 с.

REFERENCES:

Ministry of Social Policy (2018) «Minimum safety and health requirements when using workplace PPE» available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1494-18> (accessed 21 February 2020) [in Ukrainian].

2. Ministry of Finance of Ukraine (1999) «Accounting Standard 9 «Inventories» available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (accessed 21 February 2020) [in Ukrainian].

3. Ministry of Finance of Ukraine (2000) «Accounting Standard 7 «Fixed assets» available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (accessed 22 February 2020) [in Ukrainian].

4. Burkova L. A. (2018) Aktualni pytannya obliku ta opodatkovannya zasobiv individualnogo zahistu na pidpriemstvi [Topical issues of accounting and taxation of personal protective equipment at the enterprise]. Financial space, vol 2 (30). pp. 16–22.

5. International Accounting Standard 16 Property, Plant and Equipment (2012) available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 (accessed 22 February 2020) [in Ukrainian].

6. Alpina Pablsher (2015/2016) MSFO: tochka zreniya KPMG [IFRS: the view of KPMG]. Kyiv 566 p. [in Ukrainian].